

Gosti emisije „Energija Sputnjika“ su bili Predrag i Nenad Paunović, inovatori i pronalazači. Oni su napravili pionirski poduhvat u energetici tako što su izumeli, projektovali i konstruisali modele vetroturbina koji su manjeg kapaciteta, a bolje od bilo kojeg takvog proizvoda u svetu.

„Mi smo jedini u svetu koji okviru jedne tehnologije, jednog proizvoda nudimo proizvodnju energije od vetra i sunca, ali i skladištenje energije u okviru baterije. Nemamo balastne probleme, probleme 'isprekidanosti'. Omogućavamo rešenje za bukvalno sve probleme obnovljivih izvora energije i sve bi se to proizvodilo u Srbiji, ukoliko bismo dobili podršku odgovarajućih institucija“, kažu naši gosti.

Paunovići rade na razvoju tehnologije već deset godina i uspeli su da razviju tehnologiju koja je spremna za proizvodnju. Napravili su i testirali model koji je opravdao njihova očekivanja. Za svoje proizvode imaju međunarodne patente, osvajali su nagrade na brojnim međunarodnim takmičenjima.

Predrag Paunović, koji je po struci pravnik, kaže da vetroturbina koju su oni projektovali rešava sve probleme tradicionalnih vetroturbina.

„Naše vetroturbine su vetrostub i vetrohvat. Vetrostub je najsavremeniji, tehnički najnapredniji vid upotrebe industrijske primene, odnosno pretvaranja energije vetra. Sastoji se od 25 visinskih nivoa, pri čemu svaka od tih nivoa ima mogućnost okretanja za 360 stepeni. Na visinskom nivou možemo da pratimo različite smerove vetra koji mogu da dođu usled turbulencije — da hvatamo vetar. Kod obično turbine je tako nešto nemoguće“, objašnjava Nenad Paunović.

Prednost vetrostuba je što može da se nadogradi telekomunikacionim repetitorima i internetom, pa čak bi mogao da se koristi kao samostalna luka za bespilotne letelice.

„Onaj ko bi kupio naš multifunkcionalni proizvod, koji proizvodi energiju od vetra uz nadogradnju od sunca umesto konvencionalne turbine, mogao bi mnogo brže da vrati svoju investiciju, ako bi se uradila multifunkcionalna nadogradnja, ne samo kroz prodaju električne energije, već i kroz prodaju drugih usluga“, napominje Predrag.

Naši sagovornici ističu da je njihov vetrostub hibridni proizvod koji na nov način od energije vetra proizvodi električnu energiju, s tim što ima mogućnost da se u njega ugrade paneli koji bi skupljali i energiju sunca. Nenad kaže da vetrostub ima dva generatora, što znači da bukvalno ne bi postojala mogućnost da se gubi energija, te da je pouzdanost njihovog izuma 200 puta veća nego kod običnih turbina.

„Svaka turbina u okviru vetrostuba ima dva generatora. Vetrostub snage od 1,5 megavata ima sto 'Vetar 15' turbina — to je manja turbina od 15 kilovata, pri čemu svaka 'Vetar 15' vetroturbina ima dva generatora. Trebalo bi da se pokvari svaki od tih 200 generatora da bi

uređaj prestao potpuno da radi“, objašnjava on.

Inovatori iz Niša imaju ideju da uposle domaću industriju, ljude u Srbiji, da se u proizvodnji koriste domaće sirovine.

„Praktično bismo pokrenuli novu granu industrije u Srbiji, koja je izvozno orijentisana, što je vrlo bitno. Trenutno prilikom izgradnje vetroparkova manje od 10 odsto investicija ostaje u Srbiji, a u našem slučaju bi preko 90 odsto ostalo u Srbiji, kao i profit kompanije“, naglašava Predrag.

Za izgradnju projekta, tj. fabrike za osnovnu proizvodnju kapaciteta 150 megavata instalisane snage, potrebno je uložiti oko 4-4,5 miliona evra, što na prvi pogled deluje kao ogroman iznos. Nenad kaže da je ta cifra ekonomski opravdana i da bi dobit za državu bila višestruka.

„Ukoliko bismo postavili kapacitet od minimum 150 megavata zaposlili bismo neposredno 6.000 radnika i to na period od 10 godina. Taj period bi se koristio za proizvodnju vetroturbina 'vetar', industrijskog vetrostuba, pratećih proizvoda, održavanje i konstrukciju puteva, infrastrukture i na kraju podizanje kapaciteta. To bi bio veliki posao zato što bi posredno preko drugih kompanija zapošljavali negde oko 20.000 ljudi“, procenjuje Nenad i dodaje da postoji mogućnost da se uposle naši rudni kapaciteti litijuma, gde bi sa partnerima mogli da pokrenu proizvodnju litijumskih baterija.

Predrag je uveren da bi njihova tehnologija korišćenja vetra i sunca kao izvora energije omogućila Srbiji energetska nezavisnost.

„Rasporedili bismo po Srbiji hiljade naprava i ne bismo morali da uvozimo struju ili da se oslanjamo na tuđu dobru volju u smislu protoka gasa, već bismo bili potpuno energetski nezavisni i izvozili bismo struju. Taj način implementacije je razuđen i nikad više nam se ne bi desila situacija da nam budu onesposobljeni energetski kapaciteti kao u vreme bombardovanja“, kaže Predrag.

Korist od rešenja koja nude Paunovići imala bi i domaćinstva u Srbiji, jer bi kod industrijske proizvodnje, umesto sadašnjih 60 evra po megavat-času, cena bila 30-40 evra.

„Kada bi neka porodica kupila hibrid 'Vetrosan', ne samo što bi plaćala jeftinije, nego bi posle određenog broja godina, kad bi otplatili investiciju, struja bila besplatna ili bi mogli da je prodaju. Vetroturbine ili 'Vetrosan' mogu da se postave na poljoprivrednim dobrima za pumpe za navodnjavanje i one ne bi ometale poljoprivredu i stočarstvo, kao što trenutno ometaju standardni vetrogeneratori ili paneli“, tvrdi Nenad.

Klasične vetroturbine na posredan način ugrožavaju zdravlje čoveka, direktno su štetne po ptice, slepe miševе i drugi živi svet u našoj okolini, a o tome retko ko govori. Tako u Španiji rotori vetroturbina godišnje ubiju 60.000 ptica. Naši gosti su projektovali vetroturbine koje

ne ugrožavaju životnu sredinu, ptice i sove i ne proizvode štetne vibracije.

„To je važno zato što ptice i slepi miševi jedu insekte koji su štetočine. Poljoprivrednici koriste više insekticida koji su kancerogeni da bi ih pobili i putem lanca ishrane dolaze do nas i ugrožavaju naše zdravlje. Tu su problemi vibracija, vizuelni problemi, problemi sa zvukom, problemi bacanja leda zimi. Te turbine su neefikasne. Kada ne duva vetar, pošto su lopatice rotora izuzetno velike i teške, koriste energiju sa mreže da bi se lagano okretale i kako ne bi došlo do iskrivljenja same osovine rotora i tako troše struju“, kaže naš gost Nenad.

Kako bi svoju viziju konkretno realizovali, nude državi javno-privatno partnerstvo i ne traže nikakve stimulacije. Nenad kaže da država ne mora čak ni da im dâ novac.

„Neka naprave fabriku i kupe mašine. Vlasništvo bi bilo podeljeno i krenula bi proizvodnja, da zaposlimo ljude, da stvorimo nov proizvod. Mi nudimo proizvod koji ne bi bio u rangu sa svetskim proizvodima. Bio bi najbolji na svetu“, uveren je on.

Jako im je bitno da tehnologija koju su patentirali ostane u Srbiji i zbog toga su odbili ponudu američke vojske da im prezentuju svoju tehnologiju do kraja.

„U Dalasu, na forumu 'Najbolje svetske tehnologije' iza kojeg je stajala američka vojska, nudili su nam da ostanemo. Predstavljali smo tehnologiju za korišćenje okeanskih struja. To je bilo posle bombardovanja i iz rodoljubivih razloga smo odbili i vratili smo se u Srbiju“, objašnjava Predrag.

Izvor: sputniknews